

Szerkesztőség és kiadó hivatal
S. János-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSEK,

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap szelemi részét illető
minden k... e... ide intézendők.

Hámentellen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bárhöz hordva vagy vidékre postán
küldve:

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy órára	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábpottisor egyszeri bejelentésért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábpottisorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szerda Február 8.

28. szám.

Bismarck beszéde a német birodalmi gyűlésben.

Bismarck beszéde, melyet a vas-kancellár hetfőn tartott a német birodalmi gyűlésen a hadsereg céljaira megszavazandó póthitel tárgyalásánál, mindenfelé, úgy Berlinben, mint a külföldön a legmélyebb hatást keltette. A hétfői nap a német birodalom történetében emlékeztető fog maradni a nagy szabású koncepció által, mely a világ leghatalmasabb államférfiának öntudatos, merész, néhol szinte kiméletlen, de egyenes, becsületes és célzatos nyilatkozata, azon érdekek szolgálatában, melyeket hazája, nemzete s a béke és ezzel a világ érdekei gyanánt ismer el.

Általános a nézet, s ezt a világ-szerte tett benyomások is a sajtóra és közvéleményre igazolják, hogy a német cancellár beszéde a leghatalmasabb nyilatkozatok egyike, melyek a nemzetközi kérdések felől korunkban világgá kerültek. A német főváros lakossága hazafias lelkesedés érzelmeitől elragadtatva, a legrosszanszivesebb tüntetésekkel fogadta a beszédet, melyben erő, elszántság, önérték s mégis a béke szeretete szól.

Ez a beszéd, mindenfelé úgy jelent meg s úgy fogadtatott, mint a béke fennmaradásának záloga s még Oroszországban is kijózanítólag hatott. Különösen nagyérdekű a beszéd ama passusa, melyben a nagy cancellár Németországnak hazánk és monarchiánk bolgár érdekeivel szemben elfoglalt álláspontjáról szól. E passusok kimondja, hogy Németország nem tűrné, ha Oroszország Bulgáriá iránt való igényét fegyveres kézzel akarná érvényesíteni, ellenben hajlandó békés úton a szultánnal támogatni, a mit a berlini szerződés alapján Oroszország kívánhat.

A beszéd e passusát budapesti politikai körökben rendkívül fontosnak itélik és abban a legközelebbi politikai fejleményekkel szemben, a mindenesetre való megegyezés fontos jelét látják.

Bismarck beszéde kivonatban a következő:
Nem hiszem, hogy sikerülne a szóban forgó törvényjavaslata javára a többség táborát szaporítanom. Nem is ezért emelek szót, hanem hogy az általános európai helyzetről, szóljak. E tekintetben arra szorítkozhatom, hogy ráutaljak arra, a mit itt annak idején mondtam; azóta kevés változás történt. Akkor Franciaországgal való háborútól tartottunk; azóta Franciaországban békés hajlamú elnököt választottak s a békés hangulat érvényesült. A közvéleményt tehát megnyugtathatom annyiban, a mennyiben Franciaországot illetően a kilitások békésebbé váltak. Oroszországot illetően sem táplállok más véleményt, mint akkor, midőn kijelentettem, hogy Oroszország részéről nem kell támadásról tartanunk.

A helyzetet nem szabad a sajtó nyilatkozatai után megítélni.

Az orosz sajtónak nem hiszek, de Sándor cár szavának föltétlenül hitelt adok. — A helyzet jelenleg tulajdonképpen nem más, mint 1879-ben volt. — Megengedem, hogy az orosz csapatok összpontosítása a határon agasztó lehet, de nem látom okát és nem képzeltetek ürügyet, hogy miért kezdessék egy orosz vagy európai háború. Oroszországnak nincs érdekében, hogy porosz, osztrák vagy magyar tartományok elfoglalására induljon. En annyira vagyok képes elmenni bizalmamban, hogy kimondom: ha Franciaországban háborúba keverednénk, azért Oroszországgal még nem volna okvetlen háborunk, de ellenkező esetben igen. Az orosz külügyi hivataltól igaz, hogy nem követelhetek felvilágosítást, a csapatok szaporítása miatt; de mint hogy a külügyi politikával már emberöltő óta foglalkozom, véleményt alkotok magamnak. En az hiszem, hogy az orosz kabinet a legközelebbi európai válság alkalmával érvényre szándékozik juttatni az orosz állam szavát és ezért igyekszik haderejét a nyugot felé lehetőleg előre tolni. Lehet hogy diplomáciai követeléseknek akarnak nagyobb hatást biztosítani az által, hogy hát térben harezra kész haderőt tartanak. A ke-

leti kérdésben azonban mi csak másodsorban jöhetünk számba.

Bismarck ezután visszaillesztést vet az Oroszországgal 1848. év óta fennállott viszonyra és hangsúlyozza, hogy mily gyakran ültött e viszony fenyegető jellegű. Az itteni miniszterek nyugodtsága és lelkiismeretessége azonban a fenyegető viszonyok közepette (melyekről a külföldnek fogalma sem lehetett) mindanyiszor elhárította a veszélyt. Már az 1883. évben úgy álltak a dolgok, hogy az egész világ arra buzdított, hogy a háború megkezdését tanácsoljam. En azonban nyugodtan várakoztam, míg bennünket támadnak meg. Azt hiszem, hogy helyesen cselekedtem. Az elfojtott vihar jelei dacára a három császár benső viszonyai folytan bizonyos megnyugvás következett. De úgy akkor, mint most, arra voltunk utalva, hogy erőnket fokozzuk és úgy szervezzük, hogy szükség esetén mint erős nemzet álljunk a harcra, mely saját erejéből képes hatalmát érvényre juttatni, tekintélyét méltóságát és birtokát megvédelmezni. Ily célokért nem lehet bármely áldozatot sokálnunk. — Franciaország és Oroszország háború törekvései védelemre készítenek bennünket. A csukák Franciaországban és Oroszországban arra kényszerítenek bennünket, hogy a pontyok szerepét adjuk. Sokkal inkább vagyunk azon helyzetben, mint bármely más nemzet, hogy ellenségeinkkel erőteljesen szálljunk szemben. Oroszországgal való viszonyunkat az 1866. évi győzelemünk nem zavarták meg. Poroszország mindenkor nagy előnyben van a társulat Oroszország iránt és sok oly szolgálatot tett neki, melyért elismerést várhatott és kapott is. — Poroszország minden időben arra törekedett, hogy Oroszország jóviszonyban legyen és a jó viszonyt vele megtartsa, habár Oroszországnál Oroszország cserben hagyott bennünket. En magam is, midőn követ voltam Oroszországban, azon munkálkodtam, hogy Oroszországgal való viszonyunk jó legyen és mondhatom sikerrel működtem. A hagyomány barátságos viszonyt azóta nagy szerepet ápoltam és mégis meghidegülték Oroszország barátságos hajlama. Ezt azért mondom, hogy megérthető legyen, miért kötöttünk Ausztria Magyarországgal szövetséget. Oroszországnak kívánságait, melyekkel a legutóbbi keleti háborút megelőzőleg hozzánk fordult, visszautasítottuk.

Ekkor Oroszország Ausztria-Magyarországhoz fordult, de hiába. Erre a háború kö-

vetkezett. Mi örvendtünk, hogy a vihar elvonult fölöttünk. A kongresszuson, melynek létrehozatala csak nagy fáradsággal sikerült nekem, azon fáradoztam, hogy Oroszország minden érdekének érvényesítéséért, Oroszország minden kívánsága keresztül vitessek. Valóban azt hittem, hogy jogom van Oroszország elismerésére, de nem idegeníthettem és nem akartam elidegeníteni magamtól Ausztria-Magyarországot. Ha ezt nem tettem volna, úgy elszigeteltünk volna Európában s odajutottunk volna, hogy föltétlenül Oroszországtól kellett volna függünk. A szövetségi szerződés közzétételében ultimátumot és fenyegetést akartak látni. Sem az egyik, sem a másik. A szerződés a szerződő felek érdekei azonoságának kifejezése; ez kellett tudnia a világnak. De nemcsak az a szerződés, hanem az Oroszországgal kötött szerződés is csak az azonos érdekek és az azonos törekvések kifejezése: a közös veszélyeket elhárítani és a béke fenntartása érdekében közösen sorompóba szállani. Ausztria Magyarországot az az eszélyes politikát követte el 1870-ben, hogy Franciaországot csábítgatásainak ellent állt és Németországgal tartott. — Ausztria Magyarországot a természetes szövetségünk az Oroszország és Franciaország felől fenyegető veszélyek ellen. Oroszország gyűlölségtől azonban nem kell félni. Gyűlölségből nem viselnek háborút, különben Franciaországnak Oroszországgal és az egész világgal háboruszkodnia kellene. Az a hatalom, melynek birtokában vagyunk, remélhetőleg meg fogja nyugtatni közvéleményünket s a társadéki és a sajtó idegességét. E hatalom növelése a mi feladatunk. Hogy a családapáknak a legjobb fegyvert kell kezükbe adnunk, az magától értetődik. A most betervezett törvények utján mindkét határvonalunkon egy millió katonát állíthatunk föl; ezek mögött álljanak tartalékasapataink.

Oly tisztikarunk van, a milyen más hatalomnak nincs. Ha háborút kezdünk, úgy ennek a nép háborújának kell lenni, melyet ép úgy, mint 1870-ben, mindenki egyetért. Ha minket megtámadnak, úgy fellángoland a turor teutonikus, melylyel szembe senki sem szállhat. De sem az öntudat, hogy erősek vagyunk, sem az a remény, hogy győzni fogunk nem akadályozhat és nem is fog megakadályozni bennünket abban, hogy békétörek véseinket úgy mint eddig, ezental is folytassuk. Fenyegetések nem fognak bennünket visszariasztani. Reményem, hogy szomszédainkkal

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Irta: Vértesi Arnold.

(Folytatás.)

Több magánlevél nem jött, aztán, hanem hivatalos úton jött egy, melyben Fehér Ármintól külföldi elfoglaltatását adván okul, kéri a hatóságot, hogy nevezze ki fia gyámjává Csongrády Györgyöt.
Csongrády elfogadta a gyámságot. Eszter gyermekeiért meg kellett ezt tennie, kész volt megtenni. Földözta kényelmét, nyugalmát, a boldog henyélet és reményeit. A gyermekek s a gazdaság kezelése sok gondot okoztak.
E gyámság elfogadása által bármennyire kedve ellen volt is, némi viszonyba és összeköttetésbe lépett Fehér Árminnal. Érintkeznie kellett vele, levelet írni neki s viszont levelet elfogadni, némi oly ügyek voltak rendezendők a jószágban, melyek Fehér Ármint is érdekelték s melyeket nem lehetett nélkülözni, csak vele közösen elvégezni.

Csongrády Gyuri egy sóhajtással rá adta erre is fejt. Nehezére esett, de megtette Eszter gyermekeiért.

Úgy képzelte, mintha az égből áldó kezét kiterjesztené felé Eszter.

— Bohóság, — gondolta magában a jó, becsületes compassor.

Mégis nem birt megválni e képzelettől. Lomhasága éveiben a regények folytonos olvasása fölszította képzelő tehetőségét s a tuncság és kövérség hajlandóvá tették álmodozásokra. Még most is úgy képzelté gyakran, mintha sötét éjjel látná megjeleni Eszter halvány alakját, mintha a szomorú halott gondjaiba akarná ajánlani gyermekét.

Gondjai alá is vette őket. Terhes dolog volt fértetni a regényeket s a tarokkártyát és belépni a realis világba, törödni, bajlódni

mindenféleivel, hanem Csongrády Gyuri rá szánta magát; hiszen Eszter gyermekeiért teszi.

— Nos az ember hiába marad nőtlen legény, — szölt magában sóhajtva.

Hanem hát mégis csak nyugadalmasan alávetette magát a bajlódásnak.

Valahányszor láttam őt aggodalmasan töprekedni a gyermekek miatt és a nagy gondviselésbe egészen befeláradva izegni, mozogni, mindig a szegény káppanok jutottak eszembe, kiket elboldonítanak tojásból kikélt apró csirkéket rakva alájuk s kik komikus aggódo gondoskodással vigyáznak kis csirkékre s azt hiszik, hogy ők anyjak.

Ez a gondoskodás kizárólag elfoglalta figyelmét, Nem csekély dolog az, mikor egy női ember egyszerre két fiut kap s azt mondják neki, már most te légy apjuk helyett apjuk. Temete valamiképp vesztett térfogatából, gömbölyűsége valamiképp fogyott, de egyéb baj nem történt e miatt rajta.

Jó ember volt s ha utóbbi időben meg kellett is tanulnia a bubánatot, boszúálló gondolatok ismeretleken maradtak előtte. Soha eszébe nem jutott, hogy egy karddöfés vagy egy pisztolygolyó, mely a bubánat okozójának szívében átmeleg, kárpótlást nyújthatna a szenvedésekért, pedig ilyesmít eleget olvasott a regényekben.

Miatta akár száz évig élhetett Fehér Ármint, hagyta élni. Megvetés és gyűlölet volt, mit szívében Fehér Ármint iránt érzett, de közönyös, lomha lelke nem óhajtott semmi czivódást. Ha első fájdalomnak hevességében nem ragadta magát kitörésre és párbajra, a minnek egyébként legfőbb akadályja volt azon borzasztó fáradság, hogy egy heti utat kellett volna e végett tennie: nos, ugy most nem lehetett tartani semmi ingerült kitérésről.

Csendesen, hidegen, elvezette dolgát Csongrády Gyuri régi barátjával, megírta neki a levelet, mikor levelet kellett írnia, minden kifakadás, szemre hányás nélkül, hanem egyszerűen minden szeretet nélkül is. Eszter sapát árnyéka állt köztük, az elválasztotta örökre.

Szonoruan s lomhán megnyugodott Csongrády Gyuri, habár néha éles fájdalmat metszett is még az emlékezet, megnyugodott abban, a mi megtörtént s a mit többé megváltoztatni nem lehetett.

De ha a csendes véri férfi bele nyugodott a megmáshíthatlan dolgokba, a makacs gyermek a már most tizenegy éves Pali, lázas gyűlöletet s mély, zord fájdalmat őrzött szívében. Lelke mélyből gyűlölte azt, ki anyjának halálát okozta s a kit nem nevezett többé soha atyjának.

Soha nevét sem említette s ha néha megtörtént, hogy Csongrády Gyuri említette e nevet a gyermek lázasan reszketett.

Kereste a magányt s elvonult az emberek szemei elől. Néha egész nap nem látta a fiut; valami elrejtett hideg kamrában vagy a padlason ült, komor ábrándozásaiba süllyedve.

Mindinkább elvadult s ha történetesen emberek közé, társaságba jött, hallgatag maradt s oly félnék, visszariadó és szilaj pillantásokat vetett körül, mint valami fiók oroszlan, mely emberek közé jutott. Visszahúzódott, ha csak szerethette került mindenkit, kis öcsésével is ritkán társalgott.

Nemsokára az egész faluban „kis vadembernek” nevezték őt.

Igy mult el az idő 1866 végétől egész 1867 júliusig. E hónapban Fehér Ármint egy levélben jelenté, hogy másodsor megházasodott s nőül vette Diarcadiu Marina bojárleányt. Egyébként e házassága által nem akarja első házasságából származott gyermekeinek jogait csorbítani, elhunyt anyjuk vagyonára egészen maradjon nekik. Fehér Ármint nem igényel osztályrészt sem belőle. A mi az ő saját birtokát s az általa aquiráltakat illeti (az oláhországi birtok kivételével, melyet második házasságából származandó gyermekei számára tart fel), bizonyos meghatározandó készpénzbeli kárpótlás mellett ezeket is átadja mind a két fiúnak.

Fölkerte Csongrády Gyurit, gondolkozták a kárpótlás szolgáló összeg fölött. Ő nem kíván nagy összeget, körülbelül a jószág árának

egy harmadával megelégszik s rögtön a fiúknak birtokába bocsátja az egész jószágot.

Reméli, hogy ezzel méltányosságának jelét adja s atyai szeretetét kétségbe nem vonhatja. Sajnálja, hogy a körülmények elszakították őt gyermekeitől. Belátja, hogy a fiúknak jobb, ha Magyarországon maradnak, őt lekötő Oláhországban új neje iránti kötelessége. Nem hagyhatja el többé ezt a földet, mely második hazájává lett, s miután azt tartja hogy egyes ember ne képezzen ellenzéket a nemzetnek, melynek tagjává lett, nyelve, szokása, vallása ellen, szükségesnek tartotta, hogy a reformált vallásról áttérjen az óhitűek vallására.

Ne itéljk meg őt ezért. Nagy szerencsétlenségnek tartja őt azt, ha a férj és nő nincsenek egy valláson. Ne magyarázzák balra lépését. Nem akar ellenkezni a nemzettel, melynek tagjává lett, vallás tekintetében sem, és boldogítani akarja nejét, miután a sors megtagadta, hogy első nejét boldoggá tehesse.

(Folyt. köv.)

Az urfi históriája.

Kinek a pap, kinek a papné.

Az egyik szenvedélylyel gyűjti a kor-sókat, a régi órákat, a másik temérdek könyörgés után szed össze egy pár kiló szivarvéget, a harmadik monologokat tart a kutyájának, a negyedik passzióval ad kölcsönt 60% kamatra, az ötödik rajongja a nyilvános felolvasásokra, a hatodik pedig képes meghalni egy hitlen leány miatt, egyszerűen az izlés különféle, s a szenvedélyek annyi fele ágaznak, a hány ember van.

Annak az urfiának, a kinek a históriája olvastatik fel, az volt a szenvedélye, hogy minél több kabáttal birjon. E végből dolgozott, takarított, csakhogy kabátjainak száma minél hamarabb szaporodjék.

Egyszer nagyon beleszeretett egy kilenc színű szövetbe s hosszas küzködés után csak-

nevezetesen Oroszországgal békében fogunk maradni, miután ennek nincs oka a háborúra. — A kémskedésből származó dolgok nem jöhetnek figyelembe, mert csekélységek miatt senki sem kezd hábotot. — Itt az a közmondás jut érvényre, hogy az okosabb enged. — Mi azon voltunk, hogy fentartsuk a jó viszonyt Oroszországgal, de nem futunk senki után sem. Bulgáriára vonatkozólag teljesen következtetés maradtunk. Oroszország szerződéses jogaira kettőzött figyelemmel vagyunk. Ha Oroszország Bulgáriában fegyverrel akarja érvényesíteni jogait, akkor mi el lenszegülünk. De ha diplomáciai uton, bárha Bulgária legfőbb urának a szultánnak közbenjárásával is, akar megoldásra jutni, ha ragaszkodik a berlini szerződéshez akkor diplomáciai uton támogatjuk őt Bulgária egyetemes jogaira kettőzött figyelemmel vagyunk. Ha Oroszország Bulgáriában fegyverrel akarja érvényesíteni jogait, akkor mi el lenszegülünk. De ha diplomáciai uton, bárha Bulgária legfőbb urának a szultánnak közbenjárásával is, akar megoldásra jutni, ha ragaszkodik a berlini szerződéshez akkor diplomáciai uton támogatjuk őt Bulgária egyetemes jogaira kettőzött figyelemmel vagyunk.

De ha valaki ennek dacára megbontja a békét, az meg fog győződni, hogy az a hazaszeret, mely a harcra örömmel siet, s amely 1813-ban zászló alá hívta Poroszország egész lakosságát, közös kincse az egész német nemzetnek s hogy a ki a német nemzetet megtámadja, azt egységesnek és fölfegyverkezettnek találja s ott leli minden harcos szívében azt az erős hitet: „Velünk az Isten!” (Viharos föltésés.)

Külföldi lapok a Bismarck beszédéről. A külföldi hírlapok nagy jelentőséget tulajdonítanak Bismarck herceg beszédének. A német lapok viszhangozzák a német nemzet egyetértéséről, békeszeretéről mondott szavakat s egyetértenek a birodalmi cancellar politikájával. Érdekesnek tartjuk felemlíteni a francia, angol és orosz sajtó magatartását e beszéddel szemben. A párisi „Journal des Débats” oda nyilatkozik, hogy Bismarck beszéde bizonyára a békés, mindazonáltal némely kérdést kétségesnek tüntet fel. A legtöbb lap abban a nézetben van, hogy Bismarck beszéde békés és békés látszik, mint a milyen tényleg. Szembeállítják a cancellar szavait tényekkel, melyek a hadikölcsönben és a hadilét szám felemelésében jutnak kifejezésre.

A Hava-sügnyök ség szerint politikai körökben konstatálják hogy a francia nép őszintén óhajtja a béke fentartását. Azt hiszik, hogy a német nemzet szintén a békét kívánja, de azt kérdik maguktól, vajjon Bismarck tényleg a béke ügyének szolgál-e, midőn a német katonai hegemoniát oly kifejezésekben proklamálja, melyek más hatalmak sértik és Oroszország készülődéseit igazolják.

Az angol lapok annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy a beszéd meg-

nyugtató hatással lesz Európára, mert hatalmas zaloga a béke fentartásának. A Times bémulattal adózik a német nemzet magatartásának és azt hiszi, hogy ezt a magatartást az idegen kormányok mindegyike jelentőségtejesebbné és fontosabbnak tartja, mint a nagy miniszter által mondottakat. A Daily Telegraph szintén dicséri a német birodalmi gyűlés hazafiasságát s kijelenti, hogy Bismarck magatartása és célja élénk támogatást, szívből jövő tetszést s csodálattal teljes hálát érdemelnek minden angol ember részéről. A Standard és a Times mind azáltal aggodnak, hogy a beszéd békés és megnyugtató jellege dacára, nem tisztázta eléggé a helyzetet és nem szünteti meg teljesen a háboru kitörésétől való általános félelmet.

Az orosz Novoje Vremja kijelenti, hogy Bismarck beszéde müremek. Nyugodt, önzertes, teljesen őszinte és kétségek kívül békés. Megtámadni ugyan tetszés szerint lehetne a beszédet a nevezett lap azonban azt hiszi, hogy szerfölött jól mondott és sokkal világosabb beszéd ez, semhogy a támadást megérdemelje. — A beszédnek Oroszországra vonatkozó némely részei nem egészen érthetők. A Novoje Vremja azt hiszi, hogy Bismarck kifakadása a sajtó ellen úgy vonatkozik a német, mint az osztrák-magyar sajtóra. A beszéd némely részei olyanok, hogy azokat minden orosz hazafi örömmel ismételné. — Különösen mélyen át van érezve a beszéd vége.

Országgyűlés.

Budapest, február 7.

A képviselőház ma két törvényjavaslatot tárgyalta: a Budapesten emelendő fegyvergyárnak nyújtandó állami kedvezményekről és az ugyanitt emelendő törvényhozási palotáról szóló törvényjavaslatokat.

A törvényjavaslatok lényege ellen egyik párt sem tett kifogást s a javaslatok egyhangulag szavaztattak meg, de azért az előbbi javaslatnál egy kis fegyvervita s az utóbbinál egy kis építési vita fejlődött ki. A fegyvergyár törvényjavaslatát Dániel Ernő bizottsági előadó ajánlotta elfogadásra. Az ellenzék részéről Czierer Ákos, Polónyi Géza, Bolgár Ferenc és Orbán Balázs tettek néhány megjegyzést a fegyvergyár által gyártandó Mannlicher-fegyverekre s a fegyvergyár helyére vonatkozólag. Fejérvári Géza br. honvédelmi miniszter két felszólalásban adta meg a kívánt felvilágosításokat.

A törvénykezési palotát a pénzügyi bizottság nevében Busbach Péter ajánlotta elfogadásra. Az ellenzék a javaslatnál azt vette rosz néven a kormánytól, hogy a palota építése iránt egy fővárosi vállalkozóval már tárgyalásokat folytatott az Unger Alajos határozati javaslatot nyújtott be arra nézve, hogy a miniszter az építésre nézve részletes nyílt pályázatot hirdessen. Ezt a határozati javaslatot több kevesebb tapintatlansággal támogatták Thaly Kálmán és Polónyi Géza, sőt megengedtek maguknak azt is, hogy az építésnek egy vállalkozónak való kiadása miatt támadásokat intézzenek egyrészt a pénzügyi bizottság előadója, másrészt a kormány ellen. Horánszky Nándor is a pályázat kiírása mellett szólott. Tisza Kálmán magyarázta meg első sorban az ellenzéknek, hogy épp azért kívánta az új palota ilyen módon való építését,

hogy a tulkiadásoktól megmenekedjék s utána Fabiny Theophil igazságügyminiszter mutatta ki, hogy az épület elzszerű fölépítése érdekében kellett úgy eljárnia, a mint tette, egyébként csupán a vállalkozó van lekötve s a kormánynak a szabad kéz biztosítása van. Busbach Péter a Thaly Kálmán állításait reducálta kellő értékre. Végül a ház többsége elvetette az Unger határozati javaslatát s elfogadta a törvényjavaslatot.

Napi hírek.

A nőegylet bálja. A febr. 11-dikén szombaton tartandó nőegyleti álarozos bárra folyton folynak a rendezés részéről a szükséges előkészületek. Öröndes jelenés, hogy a belépti jegyek most összehasonlíthatatlanul nagyobb számmal keltek el eddig, és hogy a meghívók után is az eddigiekkel sokkal nagyobb a kereslet, mint a megelőző években, — a miből a bál jól látogatottságára lehet bízott következtetni. A hogy a dolog ma áll, holnap fog megérkezni az ezen lapban már jelzett budapesti kosztüm-kereskedő a maga nagyszámu jelmezeivel és dominóival, melyek péntektől kezdve a „Bika vendéglő” egyik szobájában lesznek megtekinthetők. Fölhívjuk reájuk az érdeklődő közönség szives figyelmét. A kik még esetleg nem kaptak volna meghívókat, a mennyiben a rá igényt tarthatnak, jelentkezzenek az elnökségnél.

A Wagner hangverseny műsora a következő: 1. rész. 1. a) Recitativ és r. mance az esti csillaghoz „Tannhäuser” ből. b) Tanonczok táncza a „Meistersinger”-ből, zongorán előadja: Nágel Ottilia k. a. 2. Wolfgram első éneke „Tannhäuser”-ből, Bariton solo Krause Nándor ur. 3. Elsa álma „Lohengrin”-ből. Soprán solo Hauser Mathild. k. a. II. rész. A „Walküre”-ből. Szenályek: Siegmund, Tenor: Tiferro Emil ur. (hőstenor a londoni opera housenál.) Sieglinde, Soprán: Hauser Mathild k. a. (a stuttgarti k. operaprimadonnája.) Hunding, Bass: Krause Nándor ur. (opera énekes Casselből.) Zongora kíséret: Nágel Ottilia k. a. (Prágából.) A zongora Schmid S. zongora raktárából való. Hely árak: Páholy 6 frt. körzsek 2 frt. zártsek 1 frt 50. Belépti jegy 1 frt. A hangverseny febr. 16-án tartatik a Bikában. Kezdeté 7^{1/2} órakor.

Felolvasó estély. Gáspár Imre ur betegsége miatt a mára jelzett „Színház” című felolvasás nem tarthatja meg a felolvasó kör estélyén; helyette Vedress Gyula ur olvassa fel Gáspár Imre „Aranyos ifjúság” című részben új munkáját.

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni iparos ifjúsági egyelet által rendezett tánczyalom alkalmával felülizettek: Szikszay József 5 frt, Mát. Gr. Dégenfeld József főispán, Huber József, Szikszay Lajos, Serli Ede, Lőrincák László, Sesztina Lajos, Szepessy Gusztáv, Szedlák József, özv Hegyi Mihályné Jozsa Euphrozina öngá 2—2 frt. Szalai István, Jóna Dániel Berger József, Strausz János, Gorovi Miksa, Varga Lajos, Dézsy Lajos, Pattermann Vincze, Holczhammer István, N. N. Ifj. Szathmári Mihály, Tóth József, Nosztrai István, P. G. Korényi József, Papp Rókus 1—1 frt. Porozslai Károly, Papp László, Tiba Sándor, Balogh Sándor 50—50 frt. Mezei István és Czékus Gergely 30—30 frt. Fogadják a szives adakozók az egyelet nevében legmélyebb köszönetünket. — A rendezés é g.

Kinevezés. Lengyel Imre, Lengyel Imre városunk köztisztvisletben álló törvényeski birájának kiváló tehetségű fia h. sz. boszlói kir. aljárásbíró, ugyanoda járásbíró, nak kinevezetett.

A fegyvergyárát Debreczenben akarta. Orbán Balázs nem hiába hogy sok jó debreczeni kolbászt elfogyasztott már egyszer s másokr itteni korteskedési alatt, de jó indattal is van ám Debreczen iránt, a mint ez kitetszik abból a felszólalásából is, melyet a képviselő ház tegnapi ülésén a magyar fegyvergyárnak adandó állami kedvezményekről szóló törvényjavaslat tárgyalása közben tett, azon óhaját fejezvé ki, hogy ő a fegyvergyárát Debreczenben vagy Nagyváradon szerette volna építtetni és nem Budapesten. Hanem persze Orbán Balázs elkészt ezzel a jóakarattal s bármilyen hasznos lett volna is az Debreczennek, már nem mi kapjuk meg.

Felolvasó estély. A kereskedő ifjak „önképzőegyletében” mult héten csütörtökön a Zalai Márk keresk. ak. tanár ur által tartandó felolvasás, közbetjött a kadályok miatt nem volt megtartható, ezért e héten 9-én csütörtökön este 8^{1/2} órakor fogja a nevezett tanár ur, igen érdekes — „Pénz és hitel” című dolgozatát felolvasni. Az egyesület tagjai és vendégeik, ez érdekes felolvasó estére tömegesen megjelenjenek. A választmány.

Fehér holló. A debreczeni kir. törvényeski területéhez tartozó hajdu-szoboszlói kir. járásbírósnál az elmúlt 1837 év végén sem elintézési, sem irodai hátralék nem maradt.

Nyilvános köszönet. Az iparos ifjúsági önképző egyelet háza lapja javára tekintetes Csanák József ur, Jóna Dániel ur egyenként 10 az az tíz forintot voltak kegyesek adományozni. Fogadják ezen adományt az egyelet nevében legmélyebb köszönetünket. Debreczen 1838 febr. 8 Huber József elnök, Szedlák József pénztárnok.

A szökött huszár. „Nagyvárad” írja a következő katona történetet: „Nem tetszett a gyöngyölet M. . . . Herman debreczeni huszárnak, kit nagyváradról vittek el pár hónap előtt. Különösen pedig nem tetszett neki az, hogy a lovát „pucolni” kell. Megunván a dicsőséget, ezredet egy szép nyári nap otthagya, mint szent Pál az olóhokat, és a vasuti töltés mentén Nagyváradra jött. Itt azonban egy Debreczenből jött sürgöny utasítása szerint elfogták őt és per „sub” Debreczenbe szállították, a hol a szökésért 2 hónapra itélték el. Alig hogy kiszabadult a dutyiból újra a fejébe vette azt, hogy ő elhagyja a gyöngyöletet és másodszor is szökni fog. Elhatározását csakhamar a tett is követte és pénteken odahagyta nemes Debreczen városát és ismét hozzánk jött. A szökevény huszár több napig itt időzött, azonban vasárnap délután a szökevényt a Széchenyi téren elfogták, kardját elvették és a honvéd laktanyába kísérték, a honnan ezredéhez vicszik vissza.”

A megyei közgyűlés tárgysorozata. Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága 1838. évi február hó 15-dikén rendes közgyűlést tart, melynek tárgyai közül kiemeljük a következőket: Alispáni időségi jelentés. Belügyminiszternek leirata, a b. ujárósi közösi gyámpénztárnak behajthatatlanná vált több rendbeli összegeknek a tartalékalap terhére leírás iránt hozott 537/1837. kgy. számú határozat jóváhagyása tárgyában. Ugyanannak leirata, H. Dorog város 1836. évi költ-

— Nem.
— Nem? Igazán nem? Nos hát majd megmutatom, hogy fizetni fog. Lrti? Pörölök végrehajtok, árverezetek. Botrány! A ki nem tud fizetni, ne tartson kutyát; a kinek nincs pénze, az huzassa ki a kutyája fogait. Botrány.
— Ajánlom magam. Nagyon lekötöte, ha eltávozik.
— Micsoda? Ön ki akar engem lökni. En hitelező, követelő vagyok itt, jogos alpon állók és nem távozom. Punktum?
E perczben halkan nyílt ki a mellék szoba ajtaja s egy kedves leányka lépett be.
— Üde, csengő hangon kérdezte.
— Mi történik itt?
Az ur, az apa nyájás mosolylyal válaszolt.
— A kis kutyád elszakította ennek az urnak a kabátját s most 37 forintot követel kártérítés fejében a mellett, hogy legalább is 20 frt árát lármáztott.
A leányka az urfira emelte tiszta fényű, kék szeműt és édes, hízogó hangon mondá.
— Boocsánatot kérek uram: higgye meg hogy a kis kutyá nem haragból tette, csak játszott.
Az urfi haragos arca nagyban megváltozott. Szemei tágra nyíltak a szép arcz látásától, ajkán a szokásos széles mosoly egész terjedelmében megjelent s az eddig használt hangtól eltérőleg mondá:
— Ugy? Csak játszott a kicsi? Nem tudtam. Valóban nem tudtam.
— A leányka folytatta:
— Linda igen kedves kutyá. Tud hízogó legni, szolgálni; azután, uram, olyan hűséges mint engedelmes.
— Mindjárt láttam rajta — folytatta az urfi; — az ember az első perczben megszereti. Valóban, igen okos és kedves szemű van.
— Ha látná ön uram, hogy milyen

ugyan annyira jutott, hogy a finom és drága szövetből egy pompás szabású kabátot csinálthattott.

Hej, ez volt az öröm.
Vasárnap délután vette fel és megelégedett arca széles mosolyával indult a kávéházba, hogy ott irigységet keltsen mind felé. Az utcán lassan, ünnepélyesen haladt s az óra minden másodperczében vetett egy tekintet a kilencz színre, a pompás szabásra.

Azután elgondolkozott, mily savanyu mosolylyal gratulálnak az ismerősök, mennyire kéri majd a szemükből az irigység és mekkorát fognak azok ugrani ott, ha kijelenti azt is, hogy ez a — huszonötödik. Hogy ő ezen a napon jubileumát tartja a huszonötödik kabátjának, amely kilencz színben játszik.

Elhatározta, hogy a kávéházi diadal után kifog menni a fötérre s az utca közepén sétál fel és alá egymagában, hogy a kilencz szín egybeolvadása annál hatásosabban tünjék fel.

Eros fogadást tön, hogy a diadal ünnepe két deczivel több bort iszik meg vacsora után és hogy a pinczérnek három krajczár borravalót ad, ha — gratulál neki.

Ily gondolatok s ily boldogság között ballagott a kávéház felé s egy megvető mosolyra sem méltatá ama hasztalan rattler ebet, mely egy udvarból szaladt ki s fogcsikorgatva ugrálta körül. A kis rattlernek átkozottul megtetszetett a kabát kilencz színe, mert mindközelebb férközött hozzá s egy alkalmas perczben kikapott abból egy emlékező darabot.

Mikor persze ezt az urfi észrevette, megijedt és nem tudta eltálatni, hogy mit tegyen. Rendőrségért kiáltson-e, vagy ott nyomban megfojtsa az ebet? Kezden-e borzalmas sikoltást, vagy megeressze kerek szemének potyogó könnyeit.

Az észmegállás, a hallgatás e borzasztó

perczében a haszontalan rattler, az a kis telhetetlen jószág kirázta fogai közül a szines kabát kiharapott részét és oly mozdulattal tön, mintha az ostromot folytatni akarná, mintha még egy darabot óhajtana kiszakítani.

Ez több volt mint elég. Az urfi dühe, az urfi kétségbeesése borzasztó, rémséges hangban nyert kifejezést. A kiáltás után egy hirtelen mozdulattal a rattler mellett termett s ugy találta oldalba rugni cipője hegyes orrával, hogy a kis kutyácska nyomban meghempergette a földet, s azután éles sivatás közben futott be a legközelebb levő udvarba.

Jól esett ugyan az urfi lelkének ez a kis bosszu féle, de azért háborgó lelke még nem nyert megnyugvást. Az elégtétel még hátra volt.

Igy történt, hogy a mint a kutyácska befutott az udvarba, az urfi mindenütt a nyomában volt; s így történt végül az, hogy néhány pillanat múlva az urfi, a rattlerrel együtt, egy szobában találta magát, ahol egy idősös ur állott kérdőleg elébe.

Az urfi, szemlélte az ismeretlen nel megállt s méregtől elfojtott hangon kérde:

— Az ön ez a kutyá?
— Az enyém, volt a válasz.
— Ha az ön ez a kutyá, akkor tanítsa emberségre? Érti? Ha az ön ez a kutyá, akkor tartsa az ágyában, vagy a di-vánján, vagy akár a mellénye zsebében, de ne boocsássa ki az utcára.
— De hát mi lelte őt?
— Engem az lel, a mi nekem tetszik.
Érti? Ha az a kutyá az öné, akkor kössön a szájára szájkosarat és vállaljon felelősséget annak minden tettéért?

— Nem értem őnt uram.
— En sem az ön kutyáját. Hallja! Ha az a kutyá csakugyan az öné és ha ön vindikálja magának azt, hogy azzal szemben nevelési rendszert alkalmazott: én kijelen-

tem, hogy azért a nevelésért egy garast sem adnék.

A megtámadott ur vállat vont, s miután nem értett az egészről semmit, olyan formán gondolkodott, hogy az urfiának nincs ki négy sarokra.

Az urfi a vállvonításra mindinkább méregbe jött s egy plasztikus mozdulattal mutatott kabátjára.

— Látja? kérdé magas hangon.
— Látom.
— De mit lát?
— Egy kabátot.
— Nem igaz. Ön nem lát egy kabátot.

Ez egy csuffá tett ruhadarab, egy volt kabát, a melyből egy darabot az ön kutyája kiszakasztott. Ért már uram.

— Lrtém.
— Nos hát mi következik most?
— A foltozás.

E nem várt, gunyos megjegyzés folytán az urfi arca vöröse kezdett játszani. Ektelelen haraggal kezdte rá.

— Kikérek minden mőkát! En mentem az utcán, a maga kutyája megtámadott, — megtépte a kabátom és kárt okozott. Elégteltel követek, érti. E lég té telt-kö . . . ve . . . lek!

Miután e kijelentésre a kutyá tulajdonosa nem válaszolt, az urfi folytatta:
— Az ára 37 forint volt. Métere 9 frt. 50 kr. Budapesten szabták és ugyanott varrták; követelem az árát, követelem kárpótást, követelem ijedelem díjat, követelem a kutyá kivégeztetését.

— Más egyebet nem?
E váratlan kérdésre az urfi egy perczre elhallgatott, s a fölött gondolkodott, hogy vajjon ne követeljen-e még egy három emeletes házat.

Azután üzleti, rideg hangon kérde:
— Fizet?
A válasz szintén nyersen, röviden hangzott;

ségtetés
vára 200
mult évi
hagyása
faiskolák
szabályo
datja. N
leirata.
ség előt
ben l
ül n ö k
tés e á
m a s t
j á n i
lyettes
ság a m
lentés
jelentés
kerület
választá
kaba-tes
felülviz
natkozó
annak j
tésének
ajánlati
annak
gazdasá
pek kaz
gatlása
bályren
tése F
számú
jesztés
József
Armin
Armin
vénye.
érvény
intéke
man v
csapi
szának
séses t
dést b
tárat k
vizsgál
jeszti.
jeszté
szé
letét b
sainak
jegyző

— Merjük
rint ha
is, mel
zeti cu
tulajdo
si hitl
kat. h
mely a
termés
lanul t
hogy e
litést,
t é r k
most is
melyn
kinálk
meg n
tudom
munka
tól .
(Studi
retű i
gyalja
társz
leheté

ügyes
szeret
hoz a
czuko
adni a
felejt
el kez
én ny
el a
a leg
tatta.
Ugy
zom k
aprán
telik.
a ki
változ
urfi.
kolom
9 frt
azutá
urfi

ségvetésbe az ottani görög kath. iskola járára 2000 frt évi segély felvételét rendelő mult évi 69/1813. kgy. számú határozat jóváhagyása tárgyában. Ugyanaz, leiratával a falkolák tárgyában megállapított vármegyei szabályrendeletnek tárgyalg alávetelét tudatja. Közmunka- s közlekedésügyi miniszter leirata, a f. évi vármegyei utentartási költség előirányzat tárgyában. A z üresedésben levő központi árvaszéki ülnöki, esetleg az ennek betöltése által netán üresedésbe jövő más tiszti állás választás utján betöltése. Árvaszéki elnök helyettes kijelölése A vármegyei közig. bizottság mult 1887-ik év II. feléről szóló jelentést beterjeszti. Az igazoló választmány jelentése a h. bősörményi III-ik alválasztó kerületben tartott vármegyei bizottsági tag választási ügyében. Rásó Gyula alispán a kaba-tetlén-földes-saápi vármegyei közt felülvizsgálatáról felvett jegyzőkönyvet a vonatkozó iratok kapesában beterjeszti. Ugyanannak jelentése a kaba-nádudvari közt kiépítésének biztosítása tárgyában tartott zárt ajánlati verseny eredményéről. — Ugyanannak véleményes jelentése a nyitavölgyi gazdasági egyesület részéről a göcseplő mepek kazánjai által okozható tűzkárok meg gátálása céljából elfogadására ajánlott szabályrendelet tárgyában. Ugyanannak jelentése Fodor József vállalkozónak a 8974/887. számú alispáni határozat ellen beadott előterjesztése tárgyában, ezzel egyúttesen Fodor Józsefnek a kőszállítási vállalatnak Reichman Armin részére átadás, valamint Reichman Arminnak az átadás jóváhagyás iránti kérvénye. Ugyanannak jelentése a folyó évre érvényes közmunka összeírás tárgyában tett intézkedésről. Ugyanaz, a Reichmann Herman vállalkozóval a debreczen-nyiregyháza-csapi hadászati állami ut vármegyei szakaszának 6 éven keresztül fentartásához szükséges tört kö szállítása felett kötött szerződést bemutatja. Ugyanaz, a vármegyei pénztárak 1887. decz. és 1888. évi jan. havi megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet beterjeszti. Szinay Gyula tiszti ügyész több köz ség szervezési és ügy kezelési szabályrendeletet beterjeszti. Ugyanannak s kiküldött társainak jelentése Nagy Sámuel nádudvari volt jegyző sikkasztási ügyében stb.

Köteleességét rója le a haza irányában. Merjünk mondani, hogy aligha van ez idő szert bazánkban magán földbirtok, sőt nincs is, melynek jövedelméből a tudomány, a nemzeti cultura évente nagyobb összegeket kapna tulajdonosától, mint a Semseyek b. u. j. v. á. r. o. si hitbizományi uradalmának ama 11 ezer kat. holdas része, Hajdúvármegye közepén, mely a Semsey Andoré, ki a magyar természettudományok és irodalomnak páratlanul bőkezű Maecenása. Alig néhány napja, hogy egy 500 frtos adományáról tettünk említést, mely lelyel h a z a n k g e o l o g i a i t é r k é p é n e k kiadását tette lehetővé, most ismét kettős nemes tetteiről adhatunk hírt, melynek tárgya nem új magyan, de alkalom kínálkozik felelevenítésre. Most jelent ugyanis meg magyar és német nyelven a természetudományi társulat kiadásában egy nagybecsű munka Entz Géza kolozsvási egyetemi tanártól „Tanulmányok a véglányek köréből” (Studien über Protisten) cizimmel, 58 negyed réti iven, mely azon élő szervezeteket tárgyalja melyek az állat- és növényország határszéle állanak, s melyekről sok esetben teljes lehetetlenség eldönteni: vajjon állattal vagy nö-

vénnyel van-e dolgunk. E nagy mű is, mint anynyimás Semsey Andornak köszöni létrejöttét. Semsey ugyanis 1875-ben ezer forintot bocsátott a természetudományi társulat rendelkezésére, hogy az állattan köréből kitüzendő pályakérdések díjazására fordítsa. Ez összegből bizta meg a társulat választmánya Entz Gézát a véglányekről szóló munka megírásával. Midőn a munka elkészült, ismét Semsey volt az, ki nemes áldozatkészséggel az összes kiadási költségeket magára vállalta. De ez neki, mint maga mondja, nem áldozat, „mert köteleességét rója le a haza irányában.”

A debreczeni orvos-gyógyászati egyesület f. hó 11-én szombaton délután 5 órakor saját helyiségében havi ülést tart, melyre az egyleti tagok tisztelettel meghívottak. Ezen ülésen Dr. Csikos Sándor ur tart előadást „A sebkezelésről” Debreczen 1888. febr. 7. az elnökség.

Két lakadalmat egy háznl. Ritkán történik meg az az eset, a mi Pethő István timármester timármesterei házában holnap történik; kettős lakadalmat. Edes és mostoha leánya egyszerre esküsziknek örök hűségét. Pethő József timármester veszi Pethő Juliánát. Stívöltös Sándor pedig Nagy Juliánát. Áldást a frigyre!

Az „István” gőzmalom társulat mult 1887. d. évi üzleteredménye — mint megbízható kutforásból értesültünk — igen kielégítő, de azért annak hogy kényserülve volt hét hónapig mérsékelt erővel gyártani. Az igazgatóság legutóbb tartott ülésében elhatározta: hogy a márczius hó közepén tartandó közgyűlésnek javasolni fogja minden 100 frtos részvény után 15 frt osztaléknak kiadását, mely 55530 frtot tesz ki. Az ezen felül maradó tiszta nyereségnek több rendbeli szükséges tartalékozásra fordítását és jótékony célokra felosztását fogja javasolni az igazgatóság. Tekintetbe véve, hogy sok hazai malom vállalat a mult évi kedvezőtlen üzleti viszonyok között semmi eredményt nem tudott felmutatni, s a melyek haszonnal zárták is le mérlegüket, csak igen szerény osztalékok adhatnak részvényeseiknek, ezek ellenében az „István” gőzmalom sikere kitünőnek nevezhető.

Csillagok járása. Február hónapban részleges napfogyatkozás lesz 11 és 12 ike közt, mikor a napnak fele homályosodik el, de nálunk nem lesz látható. A nap hossza 1-én 9 óra 30 perc volt, vagyis 7 óra 29 p. kor kelt s d. u. 4 ó. 59 p. kor nyugodott. A hó végéig a nap 1 órát 28 percet nő, vagyis 29 én reggeli 6 óra 44 perczkor kel s d. u. 5 ó. 42 p. kor nyugszik. A nap 19 én reggel 5 órakor a halak jegyébe lép. Veszedelemes napok lesznek Feb. Rudolf jóslata szerint febr. 12. és 27-ike. Az első nap az újholddal, a második a holdtőlvetel esik egybe.

Tisza-Eszlár hóse. Erdekes „személyi hír” közöl egy vidéki lap a tisza eszlári pör főhőséről: Scharf Móricól. Scharf Móric a pör után tudvalevőleg kiment Amsterdamba s az odaváló hitorsosok pártfogásával gyémántkőszűrőletet tanult. A vállalkozó szellemű zsidógyerek eddig már kitanulta a mesterséget s el is hagyta Amsterdamtól, elköltözött Stocholmába, még messzebbre Eszlártól. Így beszélt ezt apja, az öreg Scharf, a ki még most is játsza az országban a „bolygó zsidó” szerepét s legutóbb a kaposvári vasúti állomáson könyveket árult.

Az algróf elítélve. Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra az agyafutur fizikóra, a ki a mult év tavaszán grófi családok

ivadékának adva ki magát, az ország több vidékén — Debreczenben is a lövér seny alatt — tekintélyes emberektől nagyobbszeget vasalt ki. Boltos legény léttére oly diabolikus chic-kei játszotta a mágást, hol Batthyány, hol Wenckheim, hol Dégenfeld név alatt, hogy az emberek mindenütt rámentek a lépre s készségeket nyitották meg mindenütt erszényeiket, a „grófi sarj”-nak, ki rendesen azzal a mesével kereste fel áldozatait, hogy a vasúti kocsiban felejtette a pénztárcáját, segítsek ki hát a borzasztó pillanatnyi zavarból. Végre Egerben rajtasztott. Tudvalevőleg az árulta el, hogy egy nagy urakkal tett séta-lovaglás közben kiünt, hogy nem tud lovagolni. — Az algróf szombaton állott az egri törvényszék előtt több rendbeli csalással és idegen név jogtalan használatával vádolva. A törvényszék Goldberget 3 évi fogságra (a 6 hó vizsgálati fogság betudásával) öt évi hivatalvesztésre s polgári jogainak elvesztésére ítélte. Súlyosító körülmény volt, hogy csalásait iparszerűleg üzte. Az okmányhamisítás vádja alól fölmentette. Markovics kir. ügyész az ítélet ellen felebbezett, keveselva a büntetést. Goldberger szintén felebbezett, de továbbra is letartóztatva marad.

Elveszett a vasárnap este tartott iparos ifjusági bál alkalmával egy rózsaszínű helyes legyező. A szives megtaláló kéri az iparos ifjusági egyesületben lakó Nádassy Sámuel gondnok urnak átadni.

Milyen az igazi gentleman? Ezt fejtegette a napokban a kolozsvári atletikai klub közgyűlésén a klub érdemekben megöszült elnöke: az öreg Jósika Lajos br. — Hatásos beszédét, mely komoly ellettapasztalatk gyümölcse, azon kezdte, hogy maga is nagy arisztokrata, de nem a politikában, csak a társadalmi érintkezés terén, a hol megköveteli, hogy a kívül társalog, gentleman legyen. Némelyek azt tartják, hogy a nemesi rang, bárói, grófi vagy hercegi cím teszi a gentlemant; de nincs igazuk, mert az örökölt cím pusztá czifra ág s elveszti tisztességét ott, a hol nem buzdít nemes tettekre. Mások előtt gentleman az, ki műveltség magasabb polczára tudott emelkedni. Ez már helyesebb fölfogás, mert a gentlemannek műveltség kell lennie; de a műveltség még nem teszi a gentlemant. Ehhez elsősorban morális műveltség kell, a mely megtudja fekezni a szenvedélyeket; feddhetetlen karakter, a mely mindig az igazság útján jár s arról soha semmi le nem téríti. — Meg kell továbbá kívánni a gentlemantól, hogy legyen emberbecsűlő. A ki nem csuszó mászó a hatalmakkal szemben nem a nép ámtásával és a szenvedélyek fölizgatásával keresi a népszerűségeit, — hanem igazsággal ellenséggel s jóbaráttal egyaránt. Nem bánt, nem sért meg senkit, de maga sem türi a bántalmakat. A gentleman fogalmától elválaszthatatlan a lovagiaság. Ez utóbbinak pedig két dolgot kell nyilvánulnia; nem engedheti kérdése hozni becsülete szeplőtlenességét s minden körülmény közt oltalmaznia kell a gyöngét a méltatlan bántalmak ellen. S ezzel a szónok a párbaj kérdéséhez jutott. Azt fejtegette, hogy a párbajt nem lehet kárhözhatni s az nem is fog megszűni mindaddig, míg az állam csak elégtelen oltalmat nyújt a társadalmi élet leggyöngédebb érzelmeinek durva megsértése ellen. Alapítalánul mondják azt is, hogy a párbaj a középkor durva szokásainak kifolyása s emléke. Ellenkezőleg. — Inkább a középkor csirázó műveltségének első lépcsője, melyen a bárdo latlan otromba verekedések szabálytalanságát a lojalitás terére vezették. De épen ezért a gentlemannek nem szabad keresni a párbajt, nem is verekedhetik kicsinyeskedő okok miatt. — A hevesvéri fiata sgek sokat megszívelhetne az öreg főur beszédéből.

Halandóság a debreczeni ev. ref. egyházban. Ily cizimel közöltünk tegnap egy újdanúságot, melyre névze ma nt. Dicsőfi József hittantartó utól következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztőség! Az országos közegészségi egyesület „Egészség” ez folyóiratának f. évi I. füzetében megjelent helyreigazító közleményemhez csatolt szerkesztői megjegyzésre vonatkozólag már megtettem észrevételeimet, — és pedig a g á n l e v é l b e n, mert engem az „utolsó” szó dicsősége nem háborgatott s nem is fog háborgatni soha! De mert a „Debreczeni Ellenőr” igen tisztelt Szerkesztősége becses lapjának f. évi 27-ik számában szíves volt a szóban forgó közleményemet, — s pedig a reá adott szerkesztői megjegyzés kapcsolataiban, — kiadni; s mert ez utóbbiból városunkban valaki azt olvashatná ki, hogy az én felszólalásom legalább is felesleges volt: kötelezőleg megvilágosításul rámutatni 1-ször arra, hogy az illető általam helyreigazított „Egy debreczeni” nem azt mondá, hogy a debreczeni ev. ref. egyház születési és halálzási adatai, „szerfölt” rosz viszonyt tárnak elének, (mint a hogy ezt soraiból az „Egészség” nagytekintetű szerkesztősége kiolvadni jónak látta), hanem azt, hogy „a” deb. reformátusok körében a halálzási esetek száma felülmúlja a születéseket, és hogy ez a feltűnő körülmény már nem új; s 2-szor arra, hogy én csak a hamis állítást kívántam megczafolni, s úgy hiszem, a közölt táblázati tíz éves kimutatással meg is czafoltam. E szándékom mellett természetesen eszem ágában sem állott „a dataimat higieni kús szempontból itélni meg,”

minthogy azoknak ilyenemű megítélésére szükség teljesen nem is volt. Debr. 1888. febr. 8. **Dicsőfi József** theol. akad. tanár.

Biharmegyei hírek. Estély a püspöki palotában. Dr. Schlauch Lőrincz nagyváradi lat. szertartású püspök a hozzá vendégül szóló gr. Zichy Géza tiszteleltre estélyt adott palotájában, mely alkalommal nem csupán férfiak, hanem hölgyek is voltak jelen. Gr. Zichy Géza hangversenye Nagyváradon vasárnap este 1500 1600 frtot jövedelmezett, a miből a szepítési egyeslet, a két egyeslet és az elagott iparosok egyenlően oszkoznak. — Halálozások. A nagyváradi főreáliskola egyik tanára: Talapkovits Antal hosszas szenvedés után vasárnap meghalt. — A székelyhídi kaszinó alelnökévé Fándly Józsefet választották meg, a kaszinónak most 69 rendes tagja van.

A debreczeni ipar- és kereskedelmi bank 1888. évi január havi pénzforgalma.

B e v é t e l: pénzkészlet 1887. Decz. 31-ről 39390 fr. 55 kr. Kifizetett váltók után 248 247 frt. 74 kr. kiírtott előlegek 1154 fr. kiírtott kötvények 10025 frt. Kamatok 6650 frt 70 kr. Kamatozó betétek 116914 frt. 16 kr. Szelvény eladás 468 fr. 25 kr. érozpénz eladás 713 fr. 50 kr. értékpapír eladás 8789 frt 94 kr. folyó számla 294090 frt. 53 kr. Eőleg bélyeg 13 fr. 75 Jutalék 17 frt. 34 kr. Házjövdelem 195 forint 83 kr nyomtatvány 10 frt függő követelés 875 frt. Összeg 727556 frt 31 kr. **K i a d á s:** Tiszti fizetére 636 forint 68 krajczár. — Leszámitott váltókra 228,700 forint. 59 krajczár. — Leszámitott előlegekre 6035 frt. Üzleti költségekre 318 frt, 06 krajczár. Kamatokra 167 forint — kr. Kőnyvbétét visszafizetve 137732 frt, 94 kr. Szelvény vásárlásra 2929 frt 83 kr. Erczépén vásárlásra 1226 frt 94 kr. Ertékpapír vásárlásra 26745 frt 40 kr. Folyó számlára 284120 frt 82 kr. Eőleg bélyegre — frt. — kr. O-zatékra 60 fr. Házjövdelemre 31 frt, 80 kr. Adóre 4910 frt 89 kr. Pénz. kezeslet Február 1. 33940 frt. 36 kr. Főösszeg 727556 frt. 31 krajczár.

Husarak.

Megálapitva s bejelentve 1888. február 8-tól 15-ig.

32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587 szám alatt.

32 kr. Kolb Jakabnál Pfa 687 sz. a.

36 kr. Erdei Ferencnél Csapó-utca 241 sz. a. Bárány utca 2284 sz. a. Varga u. 2238 sz. a. Rác Lajónál Liba utca 2061. sz. a.

38 kr. Rác Györgynél Cseglédutca 2599 sz. a. Rózsátér 10. sz. alatt-Csapó utca 10 sz. a.

44 kr. a három izraelita székben a piac on. — Minden többi bejelentett 27 mézarszékben pedig 40 kr.

S z i n h á z.

Békéssy Rózsa k. a. társulatunk kedvelt drámai művésznője tegnap tartotta jutalomjátékát. Intelligens és elég szé, számú közönség hallgatta végig az előadást, mely jobb volt, mint a minőköz az idén szoktunk. A „Márványhölgyek” régiebb francia termék, de hatásos jeleneteivel tegnap is folytonos érdeklődésben tudta tartani a közönséget. A legnagyobb figyelem Békéssy játéka köré összpontosult, ki ma is azzal a finom játékkal, s alakított tehetséggel játszott, melylyel már eddig is annyi tisztelöt tudott maga köré csoportosítani. A közönség elhalmozta tetszésjeleivel, s első jelenetében, mint rabszolganöt zajo-tapsokkal fogadta. A zsinór padlásról díszes virágkoszorút bocsátottak le elébe, s a zenekarból széles szalagokkal ellátott virágosokrokat nyújtottak fel tisztelei. Ezeket kapta a multért, s szép jökdárt a sűrű tapsokat az est folyamán. Az előadás mint már előbb említettük, magas nívó a a r a emelkedett.

Különös jó és jellemzetes játékkal tünt ki Vedres Gyula. Az ő érdeme volt, mint rendező az, előjáték szépen sikerült szobor csoportozata.

A nagyobb szerepek Zilahy, Lászné, Medgyaszay Evelin, s Molnár László kezében voltak.

Rónaszéki jutalomjátéka. Holnap ismét jutalomjáték estély lesz páros bérletszünetben Rónaszéki Gusztáv, a mi igazi kedvenczünk jutalmára adatik egy mulatságos énekes bohózat: A szerelem vadrózsái. A közönségnek teljesen felesleges bővebben ajánlgatnunk Rónaszékit. Holnap este, minden hírlapi reclam nélkül is kétségen kívül telt ház lesz.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, csütörtökön, 1888. febr. 9-én, páros bérletszünetben,

RÓNASZÉKI GUSZTÁV jutalomjátékául:

A szerelem vadrózsái.

Énekes bohózat.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

ügyesen veszi el a czukrot: még jobban megszeretné.

Az urfi zsebébe nyult s az esti kávéjához a reggeli kávéjától elvont két darab czukorból az egyiket előhuzta s odaakarta adni a kutyának. Miután azonban ez még nem felejtette el az oldalba rugást, nem fogadta el kezéből a czukrot.

— Adja ide — szólta a leány — majd én nyujtom neki.

Ugy történt. A kis jószág örömmel vette el a leányka pompás kezéből a czukrot s a legszeretreméltóbb kutyatempóval ropogtatta.

— Ugy-e kedves? kérdé a leány.

— Valóban csókolni való — mondta az urfi.

Néhány percznyi hallgatás után, amely a kutya fölött való gyönyörködésben telt el, a szép lány, így szól:

— Ön uram kárpótlást kért a papától. Ugy-e?

— De nagysád.

— Miután a kutya az enyém, én tartozom kárpótlással.

— De nagysád.

— Nekem van egy kis összegem, amit apránként tettem félre. Azt hiszem, ebből ki telik. Mennyi a követelése?

— Harminczhét forint — szólta az apa, a ki gunyos mosolylyal figyelte az urfi átváltozását.

— Semmi, nagysád, semmi, kiáltott az urfi. Nincs követelésem.

— De önnek mégis kára történt.

— Nem számít, Csekélység. Kezét csókolom nagysád.

— Csekélység? kérdé az apa. Métere 9 frt 50 kr. Budapesten szabták és varrták, azután az ijedség díja is számít.

— De könyörgöm ássan — hebegte az urfi — én semmit sem követelek.

— Az imént nemcsak követelt, de végre-

hajtadni és árvereztetni is akart. Tagadja? kérdé az apa.

— Akkor azt hittem, hogy haragból tette a kicsi; most azonban a kisasszony felvilágosított, hogy csak játszott.

— Hát nem is haragszik? — kérdé a leány.

— Söt örülök. Rendkívül örülök, hogy így történt.

— Es miért örül, — volt a leány szem lesütve ttt kérdése.

— Mert láthattam kegyedet — sottogta izzó areczsal az urfi.

Néhány hónappal a lefolyt komédia után az urfi a templomból vezette haza a leánykát, a fiatal feleséget s a lakadalmas vendégek mindegyikének kijelenté, hogy igen boldog ember.

A Linda, a kis kutya ünnepélyesen bevezetett, a mikor is a fiatal férj felemelte, az ölébe vette s a boldogság lágy hangján mondá:

— Boldog vagyok. Ez a z o k a.

A kis kutya ez alkalommal annyi pecsenyét és annyi edességet kapott, hogy két hétig sem lehetett helyrehozni a gyomrát.

Hanem hát megérdemelte, mert házasságközvetített.

Hogy az urfi milyen boldogan töltötte házasság napjait később évek múlva: nem állapítható meg egész bizonyossággal.

Annyi azonban tény (a szomszéd asszony látta és hallotta), hogy az esküvő után egy évre, mikor a menyecske valahol vizitben volt, a férjem uram elővette a kutyát, jól összerugdosta, s mikor a szegény pára sivítva futott ki az utcára, azt kiáltá utána dühösen:

— Te vagy az o k a.

Murai Károly.

3905 tk.
1888.

Arverési hirdetm. kivonat.

A h. szoboszlói kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Dobrin Lajos végrehajthatónak Pinceszés Fülöp és neje végrehajtást szenvedő elleni 607 frt tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a (szoboszlói kir. járásbírósa) területén szoboszlói 3299 sz. tjkvben A. + I. alatt foglalt 5329 hrsz. 1 hold 2281 □ öl szántóföldre 329 frt, a szoboszlói 3297 hrsz. tjkvben A. + I. alatt foglalt 5327 hrsz. 2 hold 881 □ öl szántó földre 649 frt, a szoboszlói 3300 sz. tjkvben A. + I. alatt foglalt 5330 hrsz. 1 hold 281 □ öl szántó földre 329 frt és a szoboszlói 3302 sz. tjkvben A. + I. alatt foglalt 5332 hrsz. 1 hold 281 □ öl szántó földre 329 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb meg-

jelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 21-ik napján délelőtti 9 órakor a szoboszlói kir. járásbírósa telekkönyvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított, és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
H. Szoboszlón 1887. November 29-én.

Lengyel
kir. aljárásbíró.

7799
887 sz.

III.

Arverési hirdetm. kivonat.

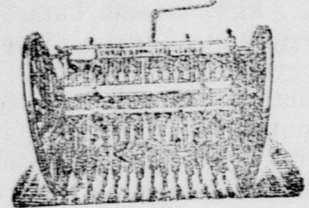
A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy a királyi kincstár végrehajthatónak özv. Takaró Gáborné és érdektársai végrehajtást szenvedők elleni 79 frt 01 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő szabad királyi Debreczen város határában fekvő a debreczeni 4583. sz. tjkvben A. + I. rendszám, 1483 helyrajzi számú, 3211 sorrszám alatt foglalt házas telekre az árverést 755 frtban. ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi Márcz. hó 5-ik napján d. u. 3 órakor ezen telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 75 frt. 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60 t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1887. évi December hó 10-ik napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Nagy Károly
tszéki bíró.



Vetőgépeket

legjobb és legtartósabb minőségűeket

szállít több évi jótállás mellett

UMRATH és TÁRSA

gazdasági gépgyára

Prag-Bubna.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

Fiók: Budapestben — saját czég alatt.

Azonnal és tartósan távolít és gyógyítja minden rossz szagot

a szájból
a csász. kir. eng.

EUCALYPTIKUS SZAJ-ESSENZIA

(kitalált Páris 1878.)

A legbiztosabb, legértelmesebb (78% hatásos alkatrészekből) a személyes fertőtlenítéshez kiválóan alkalmas, mert tökéletesen ártalmatlan, tiszta szer gyógyerejű védőszer

szájpadlás katarus

ellen

és általában ragályos betegségek elkapása ellen is.

Egy üveg ára 1 ft 20 kr.

Med. Dr. C. M. Faber

néhai I. Miksa császár ő felsége orvosa a becsületrend lovagja stb. Bécsben.

Raktárak: Debreczenben: Göltl N. Miskolczon: Dr. Szabó J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógyszerész. Máhr K. üzletében. Egerben: Göllner L. gyógyszerész. — Szécseny: Pokorny gyógyszerész. Szatmár: Komka Kálm. fűszerkereskedő.

CHABADA TESTVÉREK

Gyár: Budapesten Raktár,
VII. Dohány-utca 32. IV. Szervitátor 8. szám.

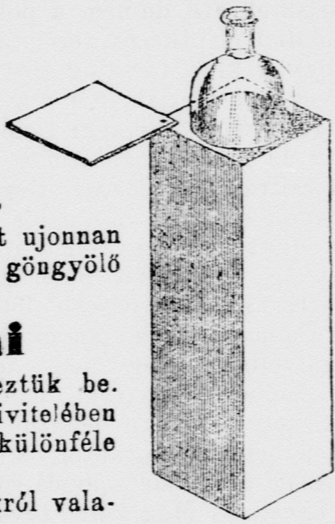
Telefon-összeköttetés.

Van szerencsénk tisztelt vevőinkkel tudatni, miszerint ujonnan berendezett műzaki osztályunkban mindennemű posta, göngyölő rahaszokon és bőrönd állványokon kívül

Mintapalacsok fatokjai

gyártását a legtükéletesebb gépezetekkel gőzerőre rendeztük be. Ennél fogva minden más külföldi gyártmányt tiszta kivitelében felülmúlja és legmelegebben ajánlhatjuk bor, cognac és különféle olaj minták szállítására.

Kívánatra szolgálunk árjegyzékkel úgy összes ládáinkról valamin mintapalacsok-fatokokról is. Megrendelések közvetlenül gyárunkba VII. Dohány-utca 32. intézendők.



UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.